

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова
Басейнової ради річки Тиси
Юрій Шпонтак

«15» грудня 2022 р

ПРОТОКОЛ
Засідання Басейнової ради річки Тиси

м. Мукачево

15 грудня 2022 року

№ 7

Дата проведення: 15 грудня 2022 р.

Місце проведення: Закарпатська область, м. Мукачево, вул. Ярослава Мудрого, буд. 22, Мукачівське міжрайонне управління водного господарства.

Час проведення: з 10.00 по 12.30 год.

Час початку реєстрації: 09.50 год.

Час закінчення реєстрації: 10.00 год.

ПРИСУТНІ: 8 членів Басейнової ради, 15 – запрошених.

Усього 23 осіб (*перелік додається*).

Порядок денний

1. Про реалізацію виконавчими органами місцевих рад (територіальними громадами області) заходів, спрямованих на будівництво нових локальних очисних споруд каналізації у сільських населених пунктах, проведення реконструкції та капітального ремонту діючих каналізаційних очисних споруд у містах та населених пунктах області для покращення якості очищення зворотних (стічних) вод й зменшення забруднення поверхневих водних об'єктів басейну річки Тиса.

2. Основні проблеми водопостачання та водовідведення міста Мукачево та шляхи їх вирішення.

3. Аналіз результатів діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод суббасейну Тиса за 2019 - 2022 роки для підготовки розділу 4 Плану управління річковим суббасейном Тиси «Картування системи моніторингу, результатів програм моніторингу, що виконуються для поверхневих вод: оцінка хімічного стану».

4. Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи.

5. Результати реалізації проекту «Низький рівень пластику від джерела до моря: комплексний план дій щодо ліквідації забруднення пластиком річок Тиса та Дунай» (Tid(y)Up) в межах Danube Transnational Programme.

6. Підготовка Програми заходів Плану управління річковим суббасейном Тиси на період 2025-2030 роки, спрямованих на вирішення головних водно-екологічних проблем річкового суббасейну Тиси (забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами, гідроморфологічні зміни, неконтрольоване водокористування, засмічення) з врахуванням пропозицій місцевих органів виконавчої влади, територіальних громад, водокористувачів.

7. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

Олег Кисіль – начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса, заступник голови Басейнової ради річки Тиси, привітав присутніх членів Басейнової ради річки Тиси, представників влади та водогосподарських організацій області, водокористувачів, науковців, громадськість з проведенням сьомого засідання Басейнової ради річки Тиси. Повідомив, що на засіданні присутні 8 членів Басейнової ради, з 13. П'ятеро членів Басейнової ради з поважних причин не змогли прийняти участь у засіданні. Відповідно до Положення про Басейнову ради річки Тиса, засідання є легітимним, якщо на ньому присутні більше половини членів.

Кисіль О. запропонував для ефективності роботи засідання затвердити наступний регламент роботи:

- час для доповіді – до 20 хвилин;
- час для виступу та дебатів – до 5 хвилин;
- час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хвилин.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 8.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 8 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

1. Підготовка Програми заходів Плану управління річковим суббасейном Тиси на період 2025-2030 роки, спрямованих на вирішення головних водно-екологічних проблем річкового суббасейну Тиси (забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами, гідроморфологічні зміни, неконтрольоване водокористування, засмічення) з врахуванням пропозицій місцевих органів виконавчої влади, територіальних громад, водокористувачів.

СЛУХАЛИ: Едуарда Осійського – заступника начальника Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса.

Методичні рекомендації щодо розробки Програми заходів ПУРБ: Програма заходів (ПЗ) складається з описової частини (розділ 8) та відповідних додатків – таблиць із заходами. Програма заходів (ПЗ) готується:

- на період 6 років;
- термін 2025 - 2030 роки;
- початок реалізації заходу не пізніше 1 січня 2028 року;
- можна вносити додаткові заходи – доповнення до ПЗ.

Програма заходів для поверхневих вод включає:

- заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами (дифузні та точкові джерела);
- заходи, спрямовані на зменшення забруднення біогенними речовинами (дифузні та точкові джерела);
- заходи, спрямовані на зменшення забруднення небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела).

Типи заходів:

Основні заходи - заходи, пов'язані з будівництвом та реконструкцією споруд, функціонування яких безпосередньо пов'язано з покращенням екологічного стану/потенціалу, хімічного стану поверхневих вод (наприклад, будівництво або реконструкція каналізаційних очисних споруд).

Основні заходи спрямовані на покращення стану конкретного масиву вод, або групи масивів вод.

Додаткові заходи. До них також відносяться заходи загальнобасейнового та загальнодержавного рівня без прив'язки до якогось конкретного масиву вод.

ПЗ розробляються Держводагентством разом з Держгеонадрами, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими заінтересованими сторонами з урахуванням рішень відповідних басейнових рад.

Розробку ПЗ заплановано на 2022 - 2023 роки відповідно до планів-графіків процесу розроблення ПУРБ, затверджених наказами Міндовкілля від 27.11.2020 №313 та від 15.11.2021 №752 пункту 8 «Розробка повного переліку програм (планів) для району річкового басейну».

Організаційні заходи розробки ПЗ здійснює Держводагентство та організації, що належать до сфери його управління (відповідне БУВР спільно МУВГ), які узагальнюють пропозиції надані: Мінрозвитку громад та територій, ДСНС, Держгеонадр, місцевими органами виконавчої влади, (районні військові адміністрації), органами місцевого самоврядування (виконавчими органами місцевих рад (ТГ), міжнародними організаціями.

Формування програми заходів здійснюється з чинних (термін дії яких розповсюджується на 2025 та більш пізні роки) програм та проектів, зокрема загальнодержавних цільових програм, Державного фонду охорони навколишнього природного середовища, Державного фонду регіонального розвитку, державних інвестиційних проектів, обласних цільових програм, програм розвитку ТГ, проектів міжнародної технічної допомоги та інших; заходів-пропозицій на період 2025 - 2030 роки.

Програма заходів для досягнення доброго екологічного стану масивів поверхневих та підземних вод складається з різних чинних та перспективних

програм різного рівня, термін яких продовжено на 2025 рік і подальші роки, а також заходів, які потрібно запланувати на період дії ПУРБ 2025-2030 роки.

До основних заходів відносяться заходи, які пов'язані з будівництвом та реконструкцією споруд, функціонування яких безпосередньо пов'язано з покращенням екологічного стану/потенціалу, хімічного стану поверхневих вод та кількісного і хімічного станів підземних вод. Основні заходи спрямовані на покращення стану конкретного масиву вод або групи масивів вод. Додаткові заходи спрямовані на покращення стану тих масивів вод, що були оцінені як такі, де існує ризик недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу. До них також відносяться заходи загальнобасейнового та загальнодержавного рівня без прив'язки до якогось конкретного масиву вод, а також заходи, що спрямовані на збереження/утримання наявного зараз доброго або відмінного стану масивів вод.

До додаткових відносяться такі заходи: законодавчо-правові, адміністративні, фіскальні, науково-дослідницькі, навчально-просвітницькі, спрямовані на впровадження нових технологій, еколого-комунікаційні, проектні та ін.

Програма заходів готується на період 6 років, починаючи з першого циклу ПУРБ 2025 - 2030 роки. Початок реалізації заходу у затвердженому ПУРБ має бути не пізніше третього року від початку циклу (для першого циклу – не пізніше 1 січня 2028 року). Під час реалізації ПУРБ дозволяється вносити додаткові заходи – доповнення до затвердженої програми заходів. Пріоритетні заходи мають бути розглянуті та схвалені на засіданні басейнової ради.

Процес формування Програми заходів:

- формування повного переліку заходів з діючих програм, термін дії яких розповсюджується на 2025 і подальші роки;
- формування пропозицій нових заходів;
- представлення об'єднаного переліку на басейнової раді річки Тиса;
- формування рейтингу заходів, за критеріями:
  - досяжність цілі;
  - масштабність впливу;
  - наявність коштів;
  - швидкий початок реалізації;
  - сталість заходу.
- схвалення ПЗ басейновою радою річки Тиси;
- направлення схваленої ПЗ розпорядникам бюджетних коштів та іншим донорам.

Згідно Постанови КМУ №336 фінансування заходів, передбачених у ПУРБ, здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування зазначених заходів з державного бюджету здійснюється в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік.

2. Основні проблеми водопостачання та водовідведення міста Мукачево та шляхи їх вирішення

СЛУХАЛИ: Олега Казиброда - директора комунального підприємства «Міськводоканал» Мукачівської міської ради.

Водопостачання м. Мукачево налічує 27 тис. абонентів, 9 водозаборів, 92 артезіанські свердловини, 13 станцій третього підйому. Протяжність водопровідних мереж становить 227 км. До жовтня 2022 року цілодобовим постачанням було забезпечено 65% населення, з жовтня – 100%, але наявні перебої з водою через війну та графіки відключень електроенергії.

За 2022 рік було здійснено заміну насосної групи на водозаборі «Чинадієво», будівництво будівель над свердловинами, закуплено 240 лічильників (з них встановлено 60).

Водовідведення м. Мукачево складається з 11 КНС, запустили ще 1 в мікрорайоні «Паланок». Каналізаційні мережі протяжністю 230 км. За 2022 рік на КНС-2 провели заміну насоса перед очисними спорудами, встановлено повітрорудки на аеротенках КОС, придбано автомобіль-мулосос. Ливневі мережі каналізації на балансі водоканалу, проводиться постійна прочистка та заміна труб. Лабораторією водоканалу здійснюється регулярна перевірка суб'єктів господарювання (готельно-ресторанні комплекси міста) щодо скиду жирів у каналізаційну мережу міста.

Втрати води становлять 67%: недооблік (незаконні «врізки», самовільне підключення до водопровідної мережі), застаріле насосне обладнання, ветха, зношена водопровідна мережа міста, практично постійні пориви водопровідної мережі.

ВИСТУПИЛИ:

Віктор Басістов - директор КП «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради.

Очолує водоканал з вересня 2022 року. Водопостачання – 3 водозабори, проблем із водопостачанням нема, так як забір відбувається з поверхневих вод. Проблеми виникають лише під час паводків. Без електроенергії можуть працювати 1 добу. 64 км протяжність водопровідних мереж, 24 км становлять каналізаційні мережі. Водовідведення – 2 каналізаційні очисні споруди (КОС. «Свалява» та КОС «Розсош»). Врегулювали подачу світла з Закарпаттяобленерго, щоб біологічна очистка зворотних (стічних) працювала цілодобово. План робіт на 2023 рік – є 2 гранти на водопостачання та водовідведення, потребує додаткового вирішення проблема щодо з можливих зсувів в межах міста та пошкодження водопровідної та каналізаційної мережі.

Ярослав Худан - директор КП «Воловецький селищний «Водоканалсервіс».

Водозабір поверхневих вод здійснюється самопливом. На КОС та КНС постійно є електроенергія, каналізаційні очисні споруди селища працюють в нормальному робочому режимі. Готовий робочий проект щодо «Реконструкції каналізаційно-очисних споруд в смт. Воловець, вул. Яблуново, 13, Воловецького району».

3. Аналіз результатів діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод суббасейну Тиси за 2019 - 2022 роки для підготовки розділу 4 Плану управління річковим суббасейном Тиси «Картування системи моніторингу, результатів програм моніторингу, що виконуються для поверхневих вод: оцінка хімічного стану»

СЛУХАЛИ: Любов Сенік – начальник лабораторії моніторингу вод БУВР Тиси.

Державний моніторинг вод здійснюється з метою забезпечення збирання, обробки, збереження, узагальнення та аналізу інформації про стан водних об'єктів, прогнозування його змін та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень у галузі використання, охорони вод та відтворення водних ресурсів.

З 2019 року в Україні запроваджено європейські підходи щодо здійснення моніторингу вод відповідно до вимог Водної Рамкової Директиви. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. №758 затверджено новий Порядок здійснення державного моніторингу вод.

Порядком визначено чіткий розподіл обов'язків між суб'єктами моніторингу без дублювання повноважень, введено нові показники моніторингу, які в Україні до цього часу не вимірювались – пріоритетні, гідроморфологічні та біологічні.

Залежно від цілей та завдань державного моніторингу вод встановлюються такі процедури:

- процедура діагностичного моніторингу масивів поверхневих та підземних вод;
- процедура операційного моніторингу масивів поверхневих та підземних вод;
- процедура дослідницького моніторингу масивів поверхневих вод; процедура моніторингу морських вод.

Діагностичний, операційний та дослідницький моніторинг здійснюється за басейновим принципом. Нова система моніторингу вод передбачає шестирічний цикл моніторингу та класифікацію стану вод за 5 класами екологічного стану і 2 класами хімічного стану.

Для здійснення державного моніторингу вод підготовлено відповідні програми державного моніторингу вод. Всі результати вимірювань хімічних та фізико-хімічних показників, пріоритетних забруднюючих речовин проб поверхневих вод оприлюднюються в онлайн-системі «Моніторингу та екологічної оцінки водних ресурсів України» Держводагентства України (<http://monitoring.davr.gov.ua/>).

Річковий суббасейн Тиси налічує 45 пунктів моніторингу поверхневих вод, відповідно 41 масив поверхневих вод, охоплено моніторингом 8,6% масивів поверхневих вод.

Виявлені басейнові специфічні забруднюючі речовини:

- пестициди - ацетохлор, метолахлор, тербутилазин;
- медичні препарати - триклозан, флуконазол;
- важкі метали - Cu, Zn, Cr.

Оцінка хімічного стану МПВ суббасейну Тиси: 78% - не досягнення доброго хімічного стану, 22 % - досягнення доброго хімічного стану.

4. Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи.

СЛУХАЛИ: Дмитро Белей - провідний фахівець відділу експлуатації автоматизованої інформаційно-вимірювальної системи «Тиса» та геоінформаційних систем БУВР Тиси.

Мета проекту: сприяння охороні якості води річок у басейні річки Верхня Тиса шляхом створення інтегрованої мережі транскордонного моніторингу якості води (WQM) шляхом подальшого розвитку існуючої спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи. Головний Бенефіціар: FETIVIZIG. Партнер проекту: БУВР Тиси. Загальний бюджет Проекту: 1281120,00 EUR. Бюджет Української Сторони 728 280 Євро. Термін реалізації 2021-2023.

Основні заходи проекту на території України:

- Реконструкція існуючих АВС з встановленням датчиків якості води - 3 шт;
- Встановлення камер спостереження за водотоками – 7 шт;
- Будівництво нових гідрометеорологічних станцій – 4 шт;
- Будівництво нових АВС з датчиками рівня води на водосховищах – 4 шт;
- Будівництво метеорологічних АВС – 1 шт;
- Реконструкція ІТ системи Кризового Центру БУВР Тиси.
- Поновлення сертифікату ISO.

Реконструкція Кризового центру передбачає:

- Модернізацію серверного обладнання,
- Реконструкцію диспетчерського пункту,
- Організацію голосового зв'язку.

5. Результати реалізації проекту «Низький рівень пластику від джерела до моря: комплексний план дій щодо ліквідації забруднення пластиком річок Тиса та Дунай» (Tid(y)Up) в межах Danube Transnational Programme.

СЛУХАЛИ: Василь Турянин - в.о. начальника Берегівського міжрайонного управління водного господарства.

Згідно даного проекту проходить співпраця між Берегівський міжрайонним управлінням водного господарства та КП «ААР Закарпаття» Закарпатської обласної ради. В с. Квасово Берегівського району на р. Боржава встановлено дві уловлюючі сітки. Вже двічі відбувався збір, сортування та вивіз сміття. Для проведення даних робіт застосовують кран-краб для виїмки з річки деревини, пластику та інших відходів.

ВИСТУПИЛИ: Йосип Галайда - ТОВ «Водоканал Карпатвіз». Розроблена Стратегія розвитку Берегівської ОТГ до 2027 року, яка розміщена на сайті Берегівської міської ради. В даній стратегії об'єднані 17 населених пунктів по водопостачанню та водовідведенню.

Берегівський район річки Тиса

Турянський район

6.Різне.

СЛУХАЛИ:

Владислав Пересоляк – Громадська рада при Закарпатській обласній військовій адміністрації. Запропонував опрацювати, вивчити, уточнити питання щодо необхідності обов'язкової передачі безгосподарних (безхазяйних) гідротехнічних споруд, внутрігосподарських меліоративних каналів та ставків на баланс територіальних громад, щоб не було юридичних непорозумінь, так як більшість таких споруд перебували на балансі колгоспів й радгоспів. Зараз це питання є болючим для новостворених територіальних громад. Окремі внутрігосподарські меліоративні канали де-факто не перебуваю, не прийняті на баланс територіальних громад.

Рішення Басейнової ради:

1. Учасники зібрання вирішили, що робоча група Басейнової ради річки Тиса (відповідальний Суран В. – член Басейнової ради) протягом першого кварталу 2023 року проведе узагальнення й оцінювання наданих пропозицій місцевих органів виконавчої влади, територіальних громад, водокористувачів заходів до ПУРСБ Тиси.
2. Доручили Басейновому управлінню водних ресурсів річки Тиса та підвідомчим управлінням активізувати у 2023 році роботу з територіальними громадами щодо надання зазначених пропозицій.
3. В термін до 15 січня 2023 року членам Басейнової ради надати письмові пропозиції до Плану роботи ради на 2023 рік.
4. У зв'язку зі зміною керівників суб'єктів господарювання та організацій, що є членами Басейнової ради, Секретаріату ради підготувати звернення до Держводагентства України про внесення змін до складу Басейнової ради річки Тиса

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 8.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

**Виконавчий секретар
Басейнової ради річки Тиси**

Тетяна Готра